tages det principale Forslag til § 7 derimod, følger det af sig selv — den høitærede Formand har ogsaa gjort opmærksom derpaa — at en Deel af de øvrige Endringsforslag derved maae ansees som bortfaldne; kun skal jeg med Hensyn til Forslaget om Nr. 7, hvilket Formanden agter at lade afstemme særskilt, gjøre den Bemærkning, at det maa indrømmes, at den her foreslaaede Forandring ikke er en nødvendig Følge af det principale Forslags Vedtagelse. Det er i Overeensstemmelse med hiint, men, som sagt, ikke nogen nødvendig Følge deraf.

Lehmann: Jeg lægger overordentlig liden Vægt paa de Endringsforslag, der tidligere have været under Forhandling, hvorimod jeg maa anbefale det, som her foreligger, til Thingets særlige Opmærksomhed, idet jeg anseer den foreslaaede Forandring for at være aldeles nødvendig eller dog i høi Grad magtpaaliggende. De Sager, hvorom der her er Tale, høre efter deres Begreb naturlig og retlig ind under Landvæsenscommissionerne, og der kan ikke tænkes nogen anden Grund til, at man ikke fra først af har undergivet dem den for det Slags Sager sædvanlige Behandling, end netop den, som maa søges i Beqvemmelighedshensyn. Man har sagt, at en Landvæsenscommissions Tilveiebringelse kræver Tid og medfører Udgifter; Omfanget af disse Offre vil ganske vist ikke være af stor Betydning, men det maa jo erindres, at selve de Sager, hvorom der her er Tale, heller ikke ere af nogen stor Betydning. Med Hensyn til disse Sager har man altsaa troet at kunne lempe sig efter Beboernes Beqvemmelighed selv med Opgivelse af et Princip. Om jeg vilde have gjort det som Indenrigsminister, veed jeg ikke; men det er i alt Fald kun fra denne Side, at det kan forsvares, at man har gjort Sogneforstanderskaberne til første Instants ved Paakjendelse af saadanne Sager, og jeg vil for min Samvittigheds Skyld helst fremstille Sagen saaledes, at det nærmest er en Mægling, hvor kun Kjendelsen staaer bagved som en sidste Udvei. De Mænd, der saaledes skulle optræde som Mæglere, ville jo være de, der boe nærmest omkring, der kjende Personerne og Forholdene, og som derfor vel i Reglen ville træffe den rigtige Afgjørelse. Sagen faaer derimod en anden Characteer, naar man gaaer op til den høiere Instants. Amtsraadet er nemlig en Institution af saa stor Betydning, at det er aldeles nødvendigt at vedligeholde den nogenlunde correct paa det Standpunkt, hvorpaa den ved Lovgivningen er stillet, og hvorpaa den kun kan blive Grundlaget for den videre Udvikling, som Ingen mere end jeg ønsker. Amtsraadene skulle og bør ikke drages ned i saadanne smaa Detailspørgsmaal, og der kan navnlig ikke paalægges dem saadanne judicielle Forretninger, uden at deres Charakteer forvanskes. Jeg har havt Saameget at gjøre med Amtsraad og Amtsraadssager, at jeg vel tør have en Mening derom, og jeg tør sige, at der heller ikke er Grund til en saadan Foranstaltning. Anderledes vilde Forholdet stille sig, hvis Sagen efter den nugjældende Lovgivnings Forskrifter henhørte ikke under Landvæsenscommissionerne, men under de almindelige civile Domstole; dem kunde det ganske vist være betænkeligt at lade afgjøre saadanne Sager, som kun rettelig kunne foretages ved Aastedsforretninger, hvortil hører en praktisk Kundskab, som ofte de meest udmærkede Jurister mangle, og som altid blive kostbare, naar der skal fremlægges Situationskort osv. Derom er der imidlertid ikke Tale; thi vi have netop her i Landet med Hensyn til det Slags Sager faaet indrettet en overmaade beqvem og hensigtsmæssig Instants, hvor det netop er praktiske Mænd, som nyde deres Medborgeres Tillid, og som boe paa Stedet, i hvis Haand Afgjørelsen er nedlagt, og hvor der ordentligviis ikke vil være Tale om vidtløftige processuelle Former — skjøndt dette ganske vist undtagelsesvis kan blive Tilfældet —, og hvor navnlig Sagførere og hele Juristeriet ikke faaer Noget at gjøre. Det er netop saadanne Domstole, hvor praktiske Folk under lette og lempelige Forhold afgjøre forekommende Spørgsmaal fra et praktisk Standpunkt; men saa er der ikke den fjerneste Grund til nu at lave en ny Domstol, der skal være endnu mere praktisk og ujuridisk end Landvæsenscommissionerne. Hensynet til Bekostelighedens er forsvindende, thi den Afgjørelse, som Sogneforstan-